

TEMA 1
LA FAMÍLIA
I LA
PSICOLOGIA
SOCIAL

Què veurem en aquest tema?

1. La psicologia social i la família

2. L'origen de la família

3. Què entenem per família?

4. Tipus de família

5. Funcions que exerceix la família

1. La família com a grup central

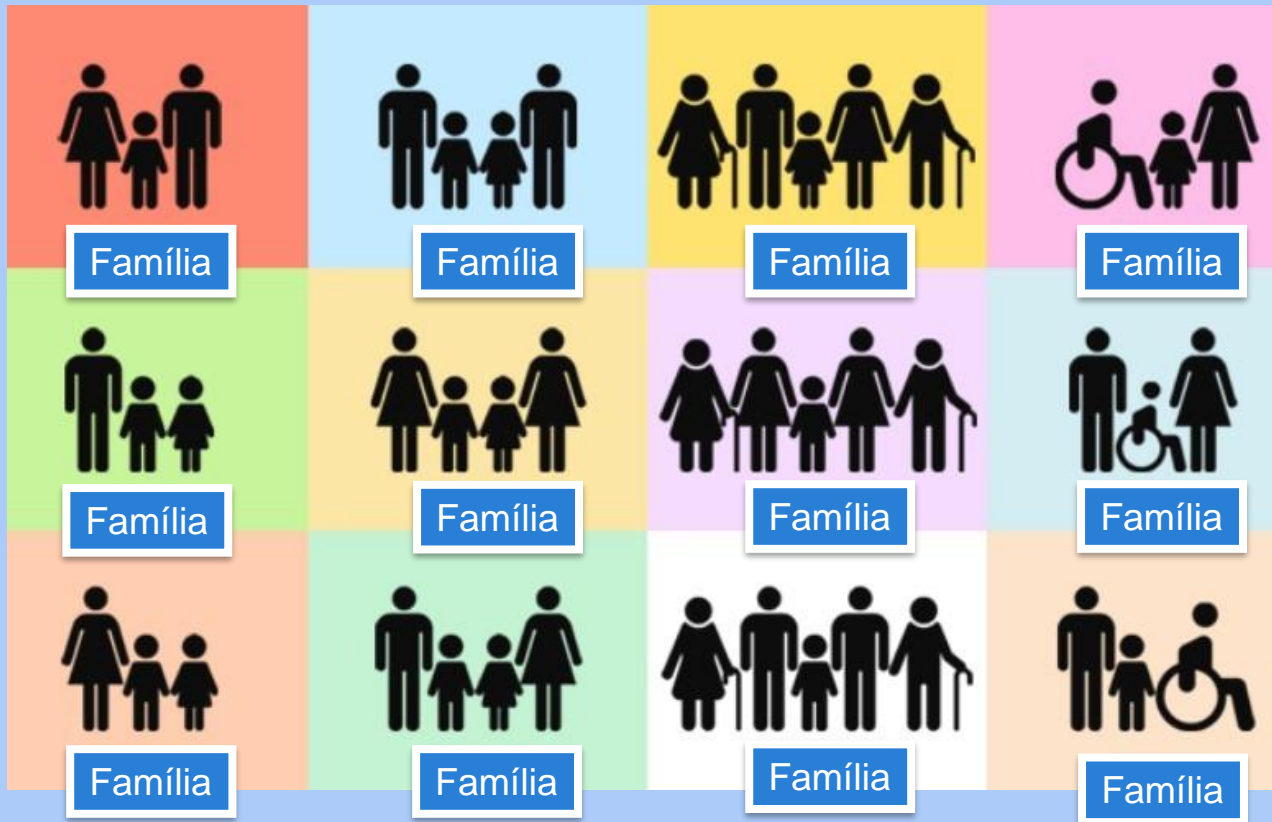
2. La família com a objecte d'estudi

3. La família i el control social

Què és per a
vosaltres la
família?

Què és per a la psicologia social la família?

1. La psicologia social i la família

Llig el text següent i respon a les preguntes. Aquesta activitat es pot fer en grups de fins a quatre persones.

1. Esmenta i explica amb les teues paraules les raons per les quals és important l'estudi psicosocial de la família.
2. Accedeix a la revista *Psychosocial intervention*. Fes una cerca bàsica sobre el terme *família*. Quins articles s'hi publiquen? Organitza'ls en categories i explica breument cada categoria. Cerca en la pàgina web de l'últim Congrés de Psicologia Social si hi ha cap àrea específica dedicada a la família (<https://congreso2022.sceps.es/>).
3. Quines raons ofereixen els autors, basant-se en l'argument d'Ovejero i Peiró, per a defensar la importància de la psicologia social de la família?
4. Quines àrees estudien els «psicòlegs socials amb una orientació més aplicada» en relació amb la família?
5. Anomena i descriu els principals estudis psicosociològics de la família a Espanya.
6. Quin és el principal objectiu de la psicologia social de la família?

<https://doi.org/10.1174/021347400760259785>

1. La psicologia social i la família

1. Esmenta i explica amb les teues paraules les raons per les quals és important l'estudi **psicosocial** de la família.

- ✓ Les famílies són **un component essencial** d'aquest context social i d'aquest món de relacions.
- ✓ Els importants **canvis** que s'han operat recentment en les institucions del matrimoni i de la família a Europa.
  - ✓ La feminització de la pobresa
- ✓ Importància de l'estudi del fenomen de la **violència familiar**.

<https://doi.org/10.1174/021347400760259785>

1. La psicologia social i la família

2. Accedeix a la revista *Psychosocial Intervention*. Fes una cerca bàsica sobre el terme *família*. Quins articles s'hi publiquen? Organitza'ls en categories i explica breument cada categoria. Cerca en la pàgina web de l'últim Congrés de Psicologia Social si hi ha cap àrea específica dedicada a la família (<https://congreso2022.sceps.es/>).

- Programes i intervencions
- Discapacitat
- Violència familiar

<https://doi.org/10.1174/021347400760259785>

1. La psicologia social i la família

3. Quines raons ofereixen els autors, basant-se en l'argument d'Ovejero i Peiró, per a defensar la importància de la psicologia social de la família en la investigació?

Si estem d'acord que la psicologia social hauria d'estudiar com hem arribat a ser el que som, com el mer organisme biològic que érem en néixer s'ha convertit en la persona que som ara, llavors **els processos educatius i, per tant, familiars**, haurien de constituir el cor de la psicologia social.

És un **camp privilegiat** per a adquirir coneixements bàsics sobre la conducta social i aprofundir en la comprensió i anàlisi dels complexos processos psicosocials que tenen lloc en aquest àmbit.

<https://doi.org/10.1174/021347400760259785>

1. La psicologia social i la família

4. Quines àrees estudien els «psicòlegs socials amb una orientació més aplicada» en relació amb la família?

Algunes d'aquestes àrees d'interès: el suport social en la família, relacions maritals i ajust psicològic, vincles entre els rols familiars i laborals, la cohabitació, mares solteres, el divorci, relacions familiars al llarg del cicle vital.

Altres temes que despertaran un notable interès entre els investigadors seran la família amb malalts crònics i persones amb discapacitat, l'impacte de la família en la salut, el conflicte marital i l'ajust dels fills i filles, o l'estrès en la família.

Però potser un dels temes estrella en l'estudi psicosociològic de la família haja sigut el que té a veure amb els processos de socialització familiar i l'impacte dels diferents estils de socialització parental en diverses àrees de l'ajust psicosocial dels fills i filles, com l'autoestima, el desenvolupament moral, l'ajust escolar o la competència social.

<https://doi.org/10.1174/021347400760259785>

1. La psicologia social i la família

5. Esmenta i descriu els principals estudis psicosociològics de la família a Espanya.

- ✓ Canvi en les estructures familiars. Es tracta d'estudis que analitzen les pautes i canvis en les estructures familiars en relació amb els ràpids canvis socials i polítics en les últimes dècades.
- ✓ Informes sobre la família a Espanya. La majoria són informes duts a terme a partir d'enquestes en relació amb la família o àmbits afins, subvencionats per les institucions i de referència obligada en els estudis sobre la família.
- ✓ Estructura familiar, canvi familiar i rols familiars. S'analitzen aspectes relacionats amb l'estructura familiar a partir de la composició de les llars, el cicle familiar, la cohabitació, les famílies monoparentals i altres formes de família, i l'elecció de parella i el festeig.
- ✓ Història de la família. S'estudia la història de la família a Espanya. És, d'altra banda, un dels àmbits que requereix més investigació.
- ✓ Socialització familiar. Es tracta d'estudis en els quals s'analitzen les interaccions dels pares i mares amb els fills i filles, així com les seues relacions amb l'autoestima, els valors, l'ajust..., i la violència i els maltractaments a la infància.
- ✓ Violència familiar. Són estudis que analitzen predominantment dos aspectes d'aquest problema: els maltractaments a la infància i la violència envers la dona.
- ✓ Intervenció familiar. Són treballs majoritàriament sistèmics, referits a programes d'intervenció en l'àmbit familiar.

<https://doi.org/10.1174/021347400760259785>

1. La psicologia social i la família

6. Quin és el principal objectiu de la psicologia social de la família?

Investigar els processos d'interacció entre els membres de la família, estudiar les característiques, els processos i les dinàmiques grupals del grup familiar, i analitzar els processos de construcció i representació social de la família.

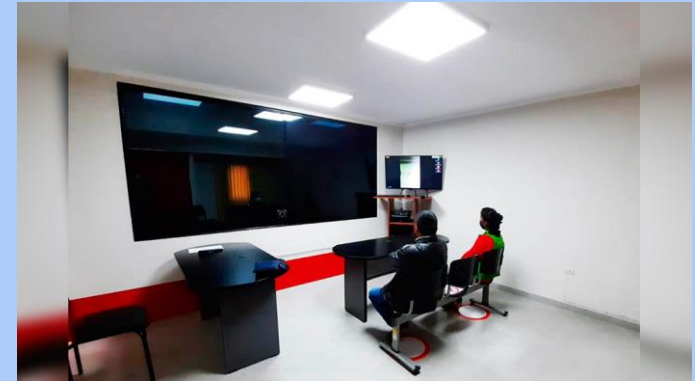
<https://doi.org/10.1174/021347400760259785>

1. La psicologia social i la família

La psicologia social de la família..., la gran oblidada.
Per què?

La psicologia social experimental s'ha desenvolupat a partir d'**interaccions creades artificialment**, escenificades en el laboratori, amb freqüència entre subjectes que no es coneixien amb anterioritat, que no tenen una història d'afiliació i que no han invertit en un futur comú.

En contrast, es pot afirmar que en les famílies existeixen una implicació personal profunda, una llarga història d'associació, un feroç compromís amb el futur i una resistència a acceptar estranys sense que es done un llarg període d'iniciació (Vetere i Gale, 1987).

1. La psicologia social i la família

La importància de la família com a objecte d'estudi de la psicologia social (Gracia i Musitu, 2000)

A la persona, cal comprendre-la i estudiar-la tenint en compte **el seu context social i el seu món de relacions**; la família és un dels contextos relacionals i de desenvolupament més importants (i també un dels més valorats).

1. La psicologia social i la família

La importància de la família com a objecte d'estudi de la psicologia social (Gracia i Musitu, 2000)

La família és un grup social que està experimentant **transformacions importants**. Entre els nombrosos canvis que està vivint la família europea, cal destacar l'augment de les parelles de fet, el retard de l'edat en què es contrau matrimoni, l'augment del nombre de fills i filles que naixen fora del matrimoni, i l'augment del nombre de divorcis, de famílies monoparentals i de famílies reconstituïdes.

La importància de la família com a objecte d'estudi de la psicologia social (Gracia i Musitu, 2000)

- ✓ Malgrat tots aquests canvis i la diversificació de les formes familiars, la família constitueix la **principal font de suport i xarxa de relacions**, així com un dels principals determinants de l'ajust psicosocial de la persona.
- × L'altra cara de la moneda la representa la imatge de la família que subratllen autors que, com Gelles i Strauss (1979), entre altres, la consideren **una de les institucions socials més violentes de la nostra societat**:
  - × La violència domèstica en general, el maltractament infantil, la violència envers la dona i les persones grans

1. La psicologia social i la família

Principis de referència per al desenvolupament d'un discurs psicosocial de la família (Fruggeri, 1997):

- ❑ **Multiplicitat:** la diversitat de formes que la família pot assumir.
- ❑ **Complexitat:** les relacions es veuen afectades per altres factors i diferents processos. Les relacions es donen en diferents nivells (context social de la família).
- ❑ **Singularitat:** la família és un grup de persones amb característiques pròpies diferents d'altres grups socials.

1. La psicologia social i la família

L'**OBJECTIU** principal de la psicologia social de la família és

contribuir al coneixement psicosociològic de la família, mitjançant:

- la investigació dels processos d'interacció entre els membres de la família,
- estudiant les característiques, processos i dinàmiques grupals del grup familiar, i
- analitzant els processos de construcció i representació social de la família.

